

Evanjelium z 27. septembra 2020

26. nedeľa všedného dňa - Rok A - Matúš 21, 28 - 32

Prepis videokomentára biblistu Fernanda Armelliniho, ktorý autor nerecenzoval

Vtedy Ježiš povedal veľkňazom a starším ľuďom: "Čo si myslíte? Istý muž mal dvoch synov. Obrátil sa k prvému a povedal: "Synu, choď dnes pracovať do vinice. A on odpovedal: "Necítim sa na to. Potom sa však kajal a odišiel. Obrátil sa k druhému a povedal to isté. A on odpovedal: "Áno, pane. Ale nešiel. Ktorý z nich splnil otcovu vôľu?" Odpovedali: "Prvý. Ježiš im povedal: "Veru, hovorím vám: Celníci a neviestky vás v Božom kráľovstve minú. Veď Ján k vám prišiel na ceste spravodlivosti, a vy ste mu neuverili, ale mýtnici a prostitútky mu uverili. Naopak, vy ste to videli, ale potom ste sa ani nepokúsili o pokánie, aby ste mu uverili."

Podobenstvo, ktoré budeme počuť, povedal Ježiš po hádke s veľkňazmi a staršími; videli ho učiť v chráme, pravdepodobne pod Šalamúnovou verandou, tou verandou, ktorá sa rozprestierala na východnej časti chrámovej esplanády, na mieste, kde sedávali rabíni a zákonníci a autoritatívne podávali svoje biblické výklady a pokyny.

A tak tieto vysoké náboženské autority pristúpili k Ježišovi a spýtali sa ho: "*Akou autoritou učíš v chráme?*"

Nemáte na to žiadny titul!"

Ježiš odpovedá protiotázkou...

"Aj ja sa vás pýtam: Od koho dostal Krstiteľ moc hovoriť? Dostal ho od Boha alebo od ľudí?"

Nemôžu odpovedať, pretože ak odpovedia "*od ľudí*", okamžite ich spochybnia ľudia, ktorí považovali Krstiteľa za Božieho muža; nemôžu odpovedať "*od Boha*", pretože Ježiš mal pripravenú inú otázku...

"Ak jeho kázanie pochádza od Boha, prečo ste ho neprijali a neobrátili sa?"

V Ježišových časoch to boli zbožní ľudia, dodržiavali aj minimálne predpisy, všetko, čo ustanovil Pán, všetko, čo učila tradícia, dokonale dodržiavali, vždy hovorili Bohu "áno".

Tí, ktorí povedali "nie", neboli Izraeliti, boli to pohanské národy, v skutočnosti je tu veľmi zaujímavé podobenstvo, pretože rabíni hovorili, že predtým, ako Boh ponúkol *Tóru* Izraelu, ponúkol ju iným národom.

Predstavil sa *Idumejcom*, *synom Ezaua*, ktorí žili na juh od Júdovho kmeňa, a povedal im:

"Tu máš, chceš *Tóru*?"

Preskúmali ho a bolo tam napísané "nezabíjajte"... "Nie, to neprijímame, sme ľudia, ktorí stále vedú vojnu".

Potom ju Pán ponúkol *Moabčanom*, *Amončanom*, *Lotovým synom*, prečítali si *Tóru* a uvedomili si, že "zakazuje smilstvo"; mali dosť skazený život a povedali: "Nie, nechceme to."

Pán sa obrátil k *Izraelitom*, *beduínom* z púšte... videli, že je tam napísané "nie

"ukradnúť" a povedať:

"Sme púštni nájazdníci, nechceme to." Všetci povedali
nie!

Na druhej strane Izraeliti sú ľudia, ktorí povedali Bohu áno, v 5. kapitole *Deuteronomium* je ich
odpoveď Pánovi:

"Všetko, čo Pán povedal, budeme robiť a poslúchať."

Povedali, že áno, o to ide!

Ich ťažká situácia sa nelíši od situácie mnohých dnešných kresťanov, pretože farizeji Ježišovej doby sú
už mŕtvi, ale podobenstvo sa zachovalo v evanjeliu pre nás, dnešných kresťanov, aby sme sa
zamysleli nad naším spôsobom vzťahu k Pánovi a počúvania jeho slova... Prečo?

Existuje totiž nebezpečenstvo, že človek zostane uzavretý vo svojom stave istoty, že je v pohode s
Bohom, a nahnevá sa, ak ho niekto vyzve, aby prehodnotil svoj život, aby ho prispôbil
evanjelióvemu návrhu, ktorý je často veľmi odlišný od toho, čo vždy robil a čo si myslel.

Práve preto, aby sme pomohli týmto ľuďom, ktorí sú v nebezpečnom stave - a hovorím o kresťanoch -
sa pre nás zachovalo toto Ježišovo podobenstvo.

Pán chce otvoriť srdcia týchto odmietavých kresťanov, aby prehodnotili svoj náboženský postoj, a
podobenstvo uvádza otázkou

"Ako to znie?"

V skutočnosti je to pozvanie prehodnotiť svoj vzťah s Bohom, prehodnotiť ho. Počúvajme podobenstvo:

*28"Čo si myslíte? Istý muž mal dvoch synov. Obrátil sa k prvému a povedal: "Synu, chod'
dnes pracovať do vinice." 29A on odpovedal: "Necítim sa na to." Potom sa však kajal a
odišiel. 30Obrátil sa k druhému a povedal to isté. A on odpovedal: "Áno, pane. Ale nešiel.
31Ktorý z nich splnil otcovu vôľu?" Odpovedali: "Prvý."*

Podobenstvo prináša ďalšie postavy, prvou je otec, a keď rabíni začínali podobenstvo slovami: "*Bol
tam otec*", hneď to poukazovalo aj na Pána, pretože tento otec, Boh, mal syna, Izrael; hovorí to aj
prorok Ozeáš v 11. kapitole:

"Z Egypta som povolal svojho syna, ľud Izraela" a keď

Pán hovorí faraónovi, hovorí:

"Izrael je môj prvorodený syn".

Tu sa objavuje druhý syn, a to náboženské authority nečakali, pretože Boh má len jedného syna,
izraelský ľud!

Museli sa čudovať:

"Možno Ježiš začína tým, že hovorí o Izmaelovi, synovi, ktorého mal Abrahám z otrokyne Hagar."

Už v úvode podobenstva sme sa dozvedeli, že sme kresťania, možno sme presvedčení, že sme
jediné deti Pána, krstom sa stávame Božími deťmi, pýtame sa sami seba:

"Či nie sú iní ľudia synmi toho istého Otca?"

Každý človek má v sebe nezmazateľne vrytý obraz a podobu nebeského Otca, túto pravdu si musíme
stále pripomínať, pretože vďaka nej sa cítime ako bratia a sestry všetkých.

Pavol to hovorí vo svojom liste Galaťanom:

"Nie je tu ani Žid, ani Grék, ani muž, ani žena, ani otrok, ani slobodný."

Treba tiež pripomenúť, že synmi nie sme na základe získaných zásluh, nikto sa nestáva synom preto,
že má zásluhy, dar prirodzeného synovstva je bezplatný, ale dar nebeského Otca je bezplatný a je pre

všetci ľudia sú teda synmi toho istého Otca, aj tí, čo zblúdili.

Chyby, ktorých sa dopúšťame, znetvorujú Otcov obraz v nás, ale nezničia našu identitu detí; navždy zostaneme Božími deťmi!

Nesmieme na to zabúdať, najmä keď máme sklon súdiť tých, ktorí sú od nás odlišní, či už kultúrne alebo nábožensky, všetci sme bratia, deti jedného Otca!

Teraz sa dostávame k správaniu dvoch synov, v každom z nich je pre nás posolstvo, pretože rešpektujeme oboch, niekedy sa správame ako prvý syn, niekedy ako druhý syn.

Uvidíme, že je naznačený aj tretí syn, o ktorom Ježiš nehovorí, ale jasne naznačuje, že aj my sme niekedy ako tretí syn.

Začnime prvým z nich.

Otec sa obrátil k prvému... tu je dôležité použité sloveso, nie "*obrátil sa k prvému*".

ale "*blíži sa k prvému*", "*prozelyfón*"... sa blíži.

Toto je obraz Boha, ktorý nekáže zhora, nedáva príkazy, ktorých zmysel nechápeš, musíš skloniť hlavu, poslúchnuť, inak nedostaneš odmenu, skôr ťa potrestá... Dosť bolo tohto obrazu Boha!

Obraz Boha, ktorý vychádza z tohto podobenstva, je Otec, ktorý sa k vám približuje, ktorý vás berie pod pazuchu, pretože vám chce ukázať, že to, čo vám navrhuje, pochádza z jeho lásky.

V skutočnosti ho volá *synom*, ale *synom* ho nevolá "*pais* alebo *yiós*" po grécky, volá ho "*tecnón*", čo pochádza zo slovesa "*tíkto*" a znamená "rodiť, *rodiť*", takže v tomto synovi je náklonnosť, neha, dokonca materinská sladkosť tohto otca, ktorý kladie svojmu synovi ruky na plecia, aby mu povedal: "Pozri, dnes je tu niečo pekné!"

Čo mu povieť?

"*Chodte dnes pracovať do vinice*"

Patríte do rodiny a teraz vám ukážem, ako si urobiť krásny a zmysluplný deň v prospech celej rodiny, musíte sa postarať o to, aby dnes bola doma radosť.

Jasne predstavuje návrh, ktorý ti dáva Boh, aby si dal zmysel svojmu životu, svojmu dnešnému životu na tomto svete; patríš do rodiny a si povolaný pracovať na tejto vinici.

Vinohrad naznačuje, čo treba dopestovať, aby sa v tejto rodine dobre darilo; *víno* je symbolom radosti, Boh chce, aby v jeho dome vládla len radosť, a len tí, ktorí produkujú radosť, plnia Otcovu vôľu.

Odpoveď tohto syna:

"*Nechcem*"

Veľmi tvrdá negatívna reakcia!

Čaká ho voľba:

"Chceš stráviť deň bezcieľným prežívaním, alebo sa chceš venovať niečomu krásnemu a zmysluplnému vo svojom živote?"

Tento návrh je určený nám, ktorí zastupujeme tohto syna, ktorý povedal nie. Čo to znamená?

Je znakom odporu našej ľudskej prirodzenosti, pretože návrh, ktorý nám Otec predkladá, je náročný a naša ľudská prirodzenosť, poznačená tým, čo kedysi nazývali prvotným hriechom, reaguje

pretože si musí vybrať lásku, ktorá k nám neprichádza z biologického, ale len z Ducha, z božského života, ktorý nám bol daný.

Ak niekto hneď odpovie áno, znamená to, že nepochopil, čo od vás žiada, pretože Ježiš na inom mieste evanjelia hovorí: "*Musíte zabudnúť na seba*"...

Myslieť len na lásku, na konanie dobra druhým, a to sa prieči našej prirodzenosti, takže ak povieš áno, znamená to, že si nepochopil, čo od teba žiada.

Spomeňte si na Petra, keď nerozumel, povedal áno, keď rozumel, povedal nie.

Človek sa pomaly necháva viesť do logiky, ktorá je logikou lásky, logikou Boha!

Ale potom, tento prvý syn, *po druhom premýšľaní*,
išiel. Prečo zmenil názor?

Je to cesta, po ktorej sme povolani kráčať, pretože ak chápeme, čo sa od nás žiada, musíme povedať nie, musíme počuť nie, odpor našej hriechom zjazvenej prirodzenosti!

Existuje cesta, ktorou sa dá prejsť, aby sa prehodnotil, aby sa zmenil postoj... je to reflexia na obraz Otca.

Tento syn začína chápať, že Otec nie je pán, ale ten, kto ma berie pod pazuchu a ukazuje mi, ako byť šťastný, ako dať zmysel svojej existencii v tejto rodine, do ktorej som si uvedomil, že patrí.

Je to zmena obrazu Otca, ktorý už nie je vnímaný tak, ako to naznačoval had... Otec je ten, ktorý nechce, aby ste boli šťastní, dáva vám nezmyselné príkazy... ako to mnohokrát chápeme a myslíme si, že je to ukladanie príkazov, nariadení, nie!

Tieto slová vám Otec adresuje, aby ste boli šťastní a aby ste urobili šťastnými všetkých okolo seba.

Chybou, ktorej sa niekedy dopúšťame v katechéze, je predkladanie prikázaní, ktoré sa musia dodržiavať... Takýto postoj mali farizeji, ktorí sa museli klaňať pred Bohom a poslúchať, nie!

V katechéze treba najprv predstaviť, kto mi adresuje tieto slová, pretože ak je to Otec, ktorý ma miluje, potom chápem, že musím prekonať to, čo je mojím prirodzeným impulzom, a držať sa jeho životného návrhu.

Toto je prvý syn, ktorý má pre nás toto posolstvo, pretože niekedy sme ako prvý syn, niekedy ako druhý syn.

Otec pristúpil k druhému synovi a povedal mu to isté. Tento syn odpovedal grécky: "Áno, Pane". "*Ego cūrye*", "*Ja Pán*"... ale potom nešiel.

Táto prehnane pozitívna reakcia znamená, že nepochopil, nepochopil, čo od neho Otec žiada.

Hovorí, že áno, že urobí to, čo má na mysli, čo si myslí, že chce Otec, ale pochopil, kam ho chce Otec umiestniť, aby mohol byť šťastný?

Spôsob, akým reaguje, nehovorí "*áno, otče*", nie!

Hovorí "*ja, Pán*", Boh pre neho nie je Otec, je to pán, ktorý dáva príkazy a na konci dňa vám zaplatí; ste nádečník, necítite, že patríte do rodiny bratov a sestier, a necítite, že Boh je Otec, ktorý vás miluje.

Koho zastupujete?

Tí, ktorí stáli pred Ježišom v chráme, farizeji, predstavovali túto skupinu, túto sektu, ktorá duchovne vychovávala všetkých ľudí k poslušnosti tradíciám.

Povedali áno, pretože nepochopili, čo Pán chce, ale čo mali na mysli, v skutočnosti farizejská inštitúcia vymyslela všetky rituály, náboženské praktiky, bezchybné očistné výkony, ale to si mysleli, nikdy sa nepýtali:

"Je to naozaj to, čo chce Pán?"

Žiadal lásku a spravodlivosť, hovorí *Žalm 50*:

"Pane, ty prinášaš zápalné obety a dokonalé obety, nemám čo povedať, ale kto ťa o ne požiadal? Chcem len jedno, aby sa na tejto vinici rodilo hrozno, víno a radosť; nič iné nechcem." Prorok Izaiáš v 29. kapitole hovorí:

"Títo ľudia ma uctievali svojimi perami, ale ich srdcia sú ďaleko odo mňa; uctievanie, ktoré mi vzdávajú, je učením sa ľudským prikázaniam."

Preto Ježiša veľmi znepokojuje, že aj medzi jeho učeníkmi vládne obraz syna, ktorý sa pridrža, ale potom nevykonáva to, čo chce Pán, ale to, čo si vymyslel on.

Teraz je tu výzva k zamysleniu, k prehodnoteniu, ktorú Ježiš adresuje tým, ktorí stoja pred ním, ale je adresovaná aj nám:

"Ktorý z nich dvoch splnil Otcovu vôľu?"

Odpoveď je "prvý".

Tak to dnes hovorí Ježiš aj nám kresťanom:

"Dávajte si pozor, prehodnoťte svoj život vo svetle môjho slova, lebo nie ten, kto hovorí 'Pane, Pane', to znamená, že povedal áno bez toho, aby pochopil, čo chcem. Prosím ťa, aby si zabudol na svoje sebestvo a otvoril svoje srdce, aby si daroval svoj život svojmu bratovi."

Dvaja synovia, my predstavujeme niekedy prvého, niekedy druhého, ale je tu aj tretí syn, o ktorom Ježiš nehovorí, ale necháva nás hádať... je to on, je to syn, ktorý hovorí áno a dáva život.

Povedal by som, že aj my sme títo traja synovia, pretože niekedy povieme nie, pretože nás to stojí ísť do vinice a dať svoj život, niekedy povieme áno a potom myslíme to, čo sme mali na mysli, ale niekedy sme aj my ako ten tretí syn, tiež s radosťou dávame svoj život, svoju lásku svojmu bratovi.

Teraz sa Ježiš obracia priamo na náboženských vodcov svojho ľudu a uplatňuje podobenstvo. Počúvajte:

Ježiš im povedal: "Veru, hovorím vám: Celníci a neviestky vás v Božom kráľovstve minú.

³²Ved' Ján k vám prišiel na ceste spravodlivosti, a vy ste mu neuverili, ale mýtnici a prostitútky mu uverili. Naopak, vy ste to videli, ale potom ste sa ani nepokúsili o pokánie, aby ste mu uverili.

Snažme sa Ježišov výrok neinterpretovať nesprávne, pretože hrozí nebezpečenstvo, že budeme tvrdiť, že mýtnici a prostitútky sú dobrí a kresťania zlí, že tí, čo chodia do kostola, sú horší ako ostatní... Nie je to pravda!

Publikáni a prostitútky neplnia Božiu vôľu, sú hriešnici a človek by sa nemal správať ako oni, avšak oni aspoň vedia, že sa mýlia; nemôžu upokojiť svoje svedomie, každý ich upozorňuje, že sú mimo cesty, sú predmetom všeobecného obviňovania.

Ježiš položil náboženským autoritám otázku, opýtal sa, *od koho pochádza autorita Krstiteľa... pochádza od Boha alebo od ľudí?*

A oni nereagovali.

Teraz Ježiš odpovedá:

"Krstiteľova autorita pochádza od Boha

Niektorí prijali jeho kázanie a obrátili sa, vy ste však nezmenili svoj život, nedali ste sa obrátiť, pretože ste sa skrývali za svoje istoty, za náboženstvo, ktoré ste si sami vymysleli, a keď prostredníctvom Krstiteľa prišla výzva, aby ste sa obrátili na pravú Božiu vôľu, povedali ste nie.

Predtým ste povedali áno, ale nie Božej vôli, tomu, čo ste si mysleli, že je Božia vôľa.

Títo opovrhovaní ľudia, hriešnici, namiesto toho prijali Krstiteľovo kázanie a obrátili sa; sú ako prvý syn, ktorý vedel, že je ďaleko od Boha, nemal ilúzie o plnení jeho vôle, bol si vedomý, že povedal nie. Títo hriešnici sa ani nesnažili oklamať plnením predpisov, ktoré vymysleli ľudia, neuspokojovali svoje svedomie praktikami, ktoré nemajú nič spoločné s pravým náboženstvom, boli si vedomí, že sú chudobní, slabí, krehkí, a to ich predurčovalo k tomu, aby ako prví prijali novosť, ktorá prišla skrze Krstiteľa, a zmenili svoj život.

Posolstvo pre nás kresťanov v súčasnosti.

Ako pokrstení kresťania sme povedali Pánovi áno, je však načas uvedomiť si, že za týmto áno sa možno neskrýva vedomé priľnutie človeka, ktorý pochopil, čo krstné záväzky znamenajú; možno sa skrývame za nejakú prax a Pán nás dnes prostredníctvom tohto podobenstva vyzýva, aby sme otvorili svoje srdcia tomu, čo od nás skutočne očakáva.